

Cumegn da Surses

**Lescha davart la dismessa
d'ava persa**

Cuntign

	Pagina
I. Determinaziuns generalas	
Art. 1 - Validitad e scopo	4
Art. 2 - Cumpetenzas e controlla	4
Art. 3 - Incumbensa digl cumegn	4
Art. 4 - Resalva digl dretg superiour	4
Art. 5 - Noziuns	4
II. Dismessa d'ava persa	
Generalitads	
Art. 6 - Classificaziun digls implants per ava persa	5
Art. 7 - Obligaziun d'attatg	5
Art. 8 - Attatg	5
Dismessa d'ava persa aint igl territori cun canalisaziuns publicas	
Art. 9 - Implants da pompas	5
Art. 10 - Reflussiun	6
Art. 11 - Prelevaziun da caleira	6
Art. 12 - Ava persa betg tschuffargneda	6
Dismessa d'ava persa ordvart igl territori cun canalisaziuns publicas	
Art. 13 - Ava tschuffargneda	6
Art. 14 - Dismessa dallas restanzas	7
Art. 15 - Ava persa betg tschuffargneda	7
Determinaziuns comunablas	
Art. 16 - Erecziun d'implants d'ava persa	7
Art. 17 - Collaudaziun	8
Art. 18 - Menaschi, mantignamaint e renovaziun	8
Art. 19 - Rusments	8
Art. 20 - Dismessa da restanzas d'implants da tractamaint preliminar	8
Art. 21 - Nattageda dallas lengias per ava persa	9
Art. 22 - Controlla digls implants per ava persa	9
Art. 23 - Reparatura da mancanzas	9
Art. 24 - Responsabladad	9
III. Finanziaziun	
Implants publics	
Generalitads	
Art. 25 - Speztgas da taxas	10
Art. 26 - Calculaziun, taxaziun ed incasso	10
Art. 27 - Obligaziun da paer taxas	10

Taxas d'attatg per ava persa		
Art. 28 - Taxas d'attatg per ava persa		11
Art. 29 - Taxas d'attatg spezialas		11
Art. 30 - Taxaziun		12
Art. 31 - Scadenza ed incasso		12
Taxas per ava persa		
Art. 32 - Taxa fundamentala		12
Art. 33 - Taxa tenor quantidad		12
Art. 34 - Scadenza ed incasso		13
Art. 35 - Bagns immobigliars betg tatgeas		13
Implants privats		
Art. 36 - Implants privats		13
IV. Meds legals		
Art. 37 - Protestas		14
Art. 38 - Recurs		14
V. Determinaziuns transitoricas		
Art. 39 - Applicabladad digl nov dretg		14
VI. Determinaziuns executoricas e finalas		
Art. 40 - Determinaziuns penalas		15
Art. 41 - Aboliziun digl dretg existent		15
Art. 42 - Vigour		15
Agiunta:	Tariffa da taxas	16

Indicaziuns da persungas, funcziuns e professiuns ainten chesta lescha sa refereschan a tottas dus schlattagnas, schinavant tgi na sa resulta navot oter digl senn dalla lescha.

I. Determinaziuns generalas

Validitad e scopo	<p>Art. 1</p> <p>Chesta lescha vala pigl antier territori communal. Sa basond alla lescha da biagier ed agl plan general d'avertura scu er igl plan general d'allontanamaint d'ava (PGAA/GEP), ordinescha ella la furmaziun, igl adiever, igl mantignamaint, la renovaziun e la finanziaziun digls implants per ava persa scu er las relaziuns tranter igl cumegn ed igls proprietaris da bagns immobigliars.</p>
Cumpetenzas e controlla	<p>Art. 2</p> <p>La suprastanza communal è responsabla per la controlla e l'execuziun dalla lescha davart la dismessa d'ava persa.</p> <p>La suprastanza communal pò delegar l'execuziun dalla lescha u da singulas incumbensas alla direcziun, a posts da sarvetsch interns u a cumischungs communalas.</p>
Incumbensa digl cumegn	<p>Art. 3</p> <p>Igl cumegn adamplescha las incumbensas surdadas ad el dalla confederaziun e digl cantun an connex cun la dismessa d'ava persa.</p> <p>Sot chellas incumbensas crodan an spezial: planisar la canalisaziun, construeir e manar igls implants publics per ava persa, survegilar igls implants privats per ava persa, francar tgi ava persa tschuffargneda e betg tschuffargneda vignan dismessas conform alla lescha.</p> <p>Igl uffezi da biagier infurmescha igls patrungs da construcziun resp. lour represchentants davart las lubientschas necessarias an connex cun la dismessa d'ava persa e davart eventualas pretensiuns tecnicas per sereneras.</p>
Resalva digl dretg superiour	<p>Art. 4</p> <p>Schinavant tgi chesta lescha cuntigna nignas disposiziuns spezialas, valan an general las prescripziuns dalla lescha da biagier digls cumegns uriunds, respectivamaintg la lescha da biagier digl cumegn da Surses siva dall'antrada an vigour da tala.</p> <p>Resalvadas restan pinavant las prescripziuns vertentas digl dretg federal e cantunal.</p>
Noziuns	<p>Art. 5</p> <p>La significaziun dallas noziuns duvradas ainten chesta lescha sa drezza agl dretg federal ed alla convagnientscha intercantunala per la harmonisaziun dallas noziuns da construcziun (CIAC/IVHB).</p>

II. Dismessa d'ava persa

Generalitads

Classificaziun digls implants per ava persa

Art. 6

Igls implants per ava persa vignan classificitgias tenor lour proprietaris an implants communal ed implants privats.

Implants communal èn igls implants per l'ava persa construia e mano digl cumegn scu lengias per l'ava tschuffargneda e da plievgia, implants da discargia, indrezs da pumpar, bitschidas per ava da plievgia, sereneras ed implants da sfundrada.

Implants privats èn igls implants per l'ava persa construia e mano da privats scu las lengias da colliaziun cun la tgesa, lengias agl intern d'edifezis, indrezs da pumpar, implants per en tractamaint preliminar, foss sainza deflussiun, sereneras individualas ed implants da sfundrada.

Igl cumegn magna en plan da cataster davart igls implants publics e privats per l'ava persa, tgi èn situos segl sies territori.

Obligaziun d'attatg

Art. 7

Aint igl territori cun canalisaziuns publicas ò l'ava persa tschuffargneda da neir manada ainten las lengias publicas. Resalvadas restan las prescripziuns spezialas davart igl attatg d'edifezis d'abitar e da gestiun agricols scu er davart igl tractamaint d'ava persa da menaschis d'industreia e commers e dad otras avas persas, tgi na correspondan betg allas preteisas per l'inducziun ainten la canalisaziun.

Tar bietgs novs stò igl attatg definitiv neir erigia durant l'execuziun dalla construcziun, an mintga cass avant la retratga da tal.

Lubientschas d'attatg vignan concedeidas ainten la procedura dalla lubientscha da biagier.

Attatg

Art. 8

Igl cumegn fixescha igl li e la speztga digl attatg.

La suprastanza communal definescha sch'igl attatg ò da neir exequia digl cumegn u digls petents.

Tranter igl bietg ed igl attatg dalla canalisaziun communal ò da neir installo en tumbign da controlla. Igl attatg ve dalla canalisaziun communal pò succeder sainza en tumbign da controlla cun tocs da colliaziun adattos.

Dismessa d'ava persa aint igl territori cun canalisaziuns publicas

Implants da pompas

Art. 9

Da locals situos bass, noua tgi l'ava persa na so betg correr davent cun la pendenza naturala, ò l'ava persa da neir manada cun pompas ainten la canalisaziun.

Reflussiun

Art. 10

Cunter ena refluissiu eventuala dalla canalisaziun publica, on igls proprietaris d'implants privats da sa schurmager sezs.

Prelevaziun da caleira

Art. 11

Ena prelevaziun da caleira d'ava persa or da canalisaziuns publicas e privatas avant la serenera n'è betg lubeida.

An cass speziels ed excepziunalmaintg, pò la suprastanza lubeir da moda excepziunala ena prelevaziun da caleira or da lengias d'avas persas privatas e communalas avant la serenera, schinavant tgi chegl na restranscha betg la prestaziun da nattager dalla serenera.

Ava persa betg tschuffargneda

Art. 12

Ava persa betg tschuffargneda (ava da precipitaziuns) ègl da lascher sfundrar u, schi las relaziuns localas na lubeschan betg chegl, neir conduedas ainten avas sur tera tenor las prescripziuns digl plan general d'allontanamaint d'ava (PGAA/GEP) u cun lubientscha digl post spezialiso cantunal. Ella dastga neir manada ainten ena serenera, schinavant tg'igl plan general d'allontanamaint d'ava (PGAA/GEP) prevei chegl.

Ava persa betg tschuffargneda tgi resulta permanentamaintg, scu ava da truaschs e sfundrada, ava sutterrana e da funtanga, ava sopra d'adiever e da sfardantar dall'industreia e commers, ègl da lascher sfundrar u, schi las relaziuns localas na lubeschan betg chegl, neir conduedas ainten avas sur tera tenor las prescripziuns digl plan general d'allontanamaint d'ava (PGAA/GEP) u cun lubientscha digl post spezialiso cantunal. Ella na dastga betg neir condueda ainten la serenera centrala.

Igl cumegn pò obliier proprietaris da bietgs ed implants existents da tigneir ava persa betg tschuffargneda tenor alineas 1 e 2 davent d'avas sur tera u d'ena serenera, schinavant tgi chegl è raschunevel e supportabel per igls pertutgias.

Dismessa d'ava persa ordvart igl territori cun canalisaziuns publicas

Ava persa tschuffargneda

Art. 13

La dismessa d'ava persa ordvart igl territori cun canalisaziuns publicas, succeda tenor igl concept previa aint igl plan general d'allontanamaint d'ava.

Ava persa tschuffargneda, tgi so betg u betg anc neir condueda ainten ena serenera centrala, ò da neir rimnada ainten en foss sainza deflussiun u da neir nattageda ainten sereneras pitschnas.

Tar gruppas da tgesa ò la dismessa d'ava persa da neir reglada comunablamaintg, schinavant tgi chegl è pussebel tecnicamaintg e finanzialmaintg supportabel. La suprastanza communal pò obliier proprietaris da cattar ena schliaziun comunabla. Tar relaziuns spezialas pò la suprastanza communal dar igl consentimaint a schliaziuns singulas. Schinavant tgi na vign betg ad ena schliaziun

communabla, valan pigl tractamaint dall'ava persa digls singuls bagn immobigliars las mademas preteisas pertutgont igl nattager scu per ena schliaziun communabla.

Dismessa dallas restanzas

Art. 14

Cun ena lubientscha dallas instanzas cantunalas, è ava persa nattageda da lascher sfundrar u neir manada ainten avas sur tera.

Foss per avas persas sainza deflussiun on da neir svidos tenor basigns. Bergia ed otras restanzas eventualas da sereneras pitschnas on da neir allontanadas tenor basigns, per regla eneda ad onn. Ava persa brutta da tgesa cun foss sainza deflussiun e bergia da sereneras pitschnas, ston neir dismissas ainten ena serenera centrala cun dimensiun suffiziainta. En'economisaziun agricola dallas restanzas è lubeida angal cun ena lubientscha speziala dall'istanza cantunala.

Igl cumegn survigilescha la dismissa d'ava persa brutta da tgesa cun foss sainza deflussiun e da restanzas da sereneras pitschnas.

Schi fò basigns, pò igl cumegn organisar sez la dismissa cun incumbensar per exaimpel ena firma adattada per la dismissa. Igl costs portan igls proprietaris dallas sereneras; igl cumegn pò far adiever digl dretg da pègn legal agl senn d'art. 131 ss. LIcCS.

Igl cumegn pò pretender digls proprietaris dallas sereneras d'utilisar la dismissa dallas restanzas, tgi el organisescha.

Ava persa betg tschuffargneda

Art. 15

Ava persa betg tschuffargneda ègl da lascher sfundrar u da la condueir cun ena lubientscha dall'istanza cantunala ainten avas da surfatscha. Ella dastga neir manada ni ainten ena serenera pitschna ni ainten en foss sainza deflussiun.

Determinaziuns comunablas

Erecziun da sereneras

Art. 16

Tot igls implants per l'ava persa on da neir construias tenor las reglas rancunascheidas dalla scienza da construcziun e dalla tecnica per ava persa.

La suprastanza communal fò las ordinaziuns necessarias ainten la procedura dalla lubientscha da biagier, schinavant tgi ella è cumpetenta da far chegl. Ella s'orientescha lotiers allas normas e recumandaziuns vertentas dallas associaziuns digl rom scu er agls figls d'infurmaziun digl post cantunal per la protecziun dallas avas.

Lavours ve d'implants per ava persa dastgan neir exequeidas angal da spezialists qualifitgias.

Implants per l'ava persa scu lengias d'attatg, tumbigns, implants per en tractamaint preliminar e sereneras, ston esser accessibels da tot taimp e controllas ston esser pusseblas da moda simpla.

Collaudaziun

Art. 17

La finiziun dallas lavours ve digls implants per l'ava persa, ò da neir annunztgeida agl uffezi da construcziun avant tgi curveir igl foss. Igl uffezi da construcziun u ena persunga spezialisada incumbensada digl cumegn, controllescha igls implants, an particular l'execuziun digls attatgs dallas lengias ve dalla canalisaziun publica, ed ordinescha ena reparaziun d'eventualas mancanzas.

Alla basa dalla lescha cantunala da georinformaziun e dall'ordinaziun cantunala davart igl cataster da conducts on da neir registros tot igls conducts ed implants appartenents sur tera e sot tera. Schinavant tgi la situaziun digls implants per l'ava persa, an particular la posiziun dallas lengias, na vignan betg misiros aint tar la collaudaziun, ò igl patruung da construcziun d'inoltrar agl uffezi da biagier an terma da treis meis siva la collaudaziun, e sainza neir intimo, igls plans dall'ovra exequeida cun la posiziun precisa da tot igls implants per l'ava persa.

Menaschi,
mantignamaint e
renovaziun

Art. 18

Tot igls implants per l'ava persa on da neir manipulos, tgiros, e mantignias adequatamaintg e renovos a taimp, uscheia tgi els sa preschaintan da tot taimp an en stadi irreproschabel.

Igls proprietaris digls implants èn responsabels pigl menaschi e mantignamaint irreproschabel digls implants. Els inolteschan allas instanzas las annunztgas prescretgas antras la lescha e las lubientschas.

Rusments

Art. 19

Rusments liquids e cumpacts na dastgan betg neir dismiss cun l'ava persa. An cass da dubi decida la suprastanza communal siva d'aveir dumando ena posiziun digl uffezi per la nateira ed igl ambiaint. Schi dovra en'expertisa per la decisiun, vignan igls costs correspondentes adossos agl petent.

Implants per manizzar rusments scu implants per dismetter rusments bletschs e manizzaders da vanzadeiras da tgadafi, scu er implants da cumpactar (pressa) na dastgan betg neir duvros per manizzar resp. per struclar or rusments cugl scopo d'igls manar ainten la canalisaziun.

Rusments tgi èn nizevels per igl tractamaint dall'ava persa, dastgan neir dismiss sur la serenera centrala cun lubientscha digl uffezi per la nateira ed igl ambiaint.

Dismessa da
restanzas d'implants
da tractamaint
preliminar

Art. 20

Per garanteir tg'igls stabilimaints funcziuneschan, on restanzas d'implants da tractamaint preliminar scu zavraders da grass, resp. dad ieli da neir dismissas tenor basigns, pero aglmanc eneda ad onn. Las restanzas on da neir dismissas conform alla lescha. Ellas dastgan an nign cass neir dismissas ainten ena canalisaziun u ainten avas sot tera u avas sur tera.

Nattageda dallas lengias per ava persa	<p>Art. 21</p> <p>Las lengias d'ava persa on da neir nattagedas tenor basigns.</p> <p>Igl cumegn pò nattager lengias privatas sen chint digl proprietari.</p>
Controlla digls implants per ava persa	<p>Art. 22</p> <p>Igl cumegn examinescha periodicamaintg igl stadi digls agens implants per ava persa. El survigilescha igls implants privats. Allas persungas incumbensadas cun la controlla, ègl da permetter igl access agls implants.</p> <p>Igls proprietari d'implants privats examineschan periodicamaintg igl stadi da lour implants. Igl cumegn pò examinar igls implants privats sen chint digls proprietari.</p>
Reparaturas da mancanzas	<p>Art. 23</p> <p>Mancanzas gravantas ve digls implants publics lascha la suprastanza communal reparar immediatamaintg. Otras mancanzas vignan reparadas tenor urgenza.</p> <p>Mancanzas gravantas ve d'implants privats laschan igls privats reparar immediatamaintg. Otras mancanzas on da neir reparadas tenor urgenza. Igls privats on da reparar las mancanzas ve da lour implants da sasezs anor u sen cumond digl cumegn, sen agen chint.</p> <p>La giudicaziun dall'urgenza, la fixaziun digl scalem d'urgenza ed igl termin per la reparatura dallas mancanzas, sa drezza allas recumandaziuns dallas associaziuns professiunalas e digl post spezialiso per la protecziun dall'ava digl cantun.</p> <p>Schi ordinaziuns na vignan betg observadas u schi en'intervenziun immediata digl cumegn davainta necessaria an cass urgents, lascha la suprastanza communal reparar igls donns u disturbis sen donn e cost dallas persungas resp. dallas interpresas responsablas. Chellas ègl d'orientar sainza retard ed an scretg davart las maseiras pigleidas.</p>
Responsabladad	<p>Art. 24</p> <p>Igls proprietari d'implants privats per l'ava persa èn responsabels anvers igl cumegn per donns ve d'implants publics tgi vignan caschunos antras ena construcziun incorrecta, ena funcziun insuffiziainta u en menaschi e mantignamaint manglous digls implants privats.</p> <p>Igl cumegn da sia vart è responsabel per donns ve d'implants privats tgi sa resultan d'en menaschi, mantignamaint u reparatura nunadequata d'implants communalas.</p>

III. Finanziaziun

Implants publics

Generalitads

Speztgas da taxas

Art. 25

Per cuvreur las sias expensas per la construcziun, igl menaschi, igl mantignamaint e la renovaziun (sanaziun, ramplazzamaints) d'implants publics per l'ava persa incassescha igl cumegn taxas tgi corvan igls costs e tgi risguardan igl prancepi digl caschunader. Schinavant tgi sa dattan circumstanzas spezialas, porta igl cumegn igls costs restants or da meds generals.

Las taxas (taxas d'attatg, taxas per ava persa) vignan incassadas per cuvreur igls costs dall'avertura fundamentala e generala scu er per l'avertura detagleda, schinavant tg'igls implants dall'avertura detagleda na vignan betg finanztgias antras contribuziuns.

Per mantigneir e renovar implants existents per ava persa on da neir fatgas las reservas necessarias. Schinavant tgi chellas na tanschan betg, vignan incassadas taxas d'attatg spezialas.

Igl chint pigl tractamaint d'avas persas vign mano scu finanziaziun speziala.

Calculaziun, taxaziun ed incasso

Art. 26

Las taxas d'attatg (taxas d'attatg per ava persa, taxas d'attatg spezialas) e las taxas per ava persa (taxas fundamentalas, taxas tenor quantidad), vignan taxadas ed incassadas tenor las prescripziuns da chesta lescha.

Igl rom da taxas vign fixo ainten l'aggiunta a chesta lescha.

Las taxas fundamentalas e las taxas tenor quantidad on da neir adattadas periodicamaintg dalla suprastanza communal aifer igl rom da taxas fixo ainten l'aggiunta a chesta lescha, tenor igl basigns da finanzas dalla finanziaziun speziala «dismessa d'ava persa».

La taxa fundamentala ò da cuvreur 60%, la taxa tenor quantidad 40% digls costs da menaschi digl tractamaint d'ava persa.

Obligaziun da paer taxas

Art. 27

Debitours dallas taxas èn igls proprietaris da bagns immobigliars inscretgs aint igl register funsil igl mument dalla scadenza. Chegl èn

- a. tar proprietad exclusiva: igl proprietari;
- b. tar proprietad comunabla: tot igls proprietaris da moda solidarica;
- c. tar conproprietad: igls conproprietaris da moda solidarica;
- d. tar proprietad an condomini: cuminanza da proprietaris an condomini;
- e. tar relaziuns da dretg da biagier: igl retschaveider digl dretg da biagier.

Sen dumonda an scretg digl proprietari pò igl chint da taxas neir tarmess er agl migiour, locatari u agl galdeider digl object.

Schi en bagn immobigliar meida mang siva la scadenza dallas taxas, croda l'obligaziun da paiamaint da tot las taxas betg paedas sen igl nov possessour.

Chints e disposiziuns vignan tarmess allas persungas inscre-tgas aint igl register funsil igl mument dalla facturaziun (varda alineia 1) cun l'excepciun suandonta: figurescha tar en object da construcziun betg igl possessour digl bagn immobigliar scu patrung da construcziun, succeda la cunsigna agls patrungs da construcziun.

Taxas d'attatg per ava persa

Taxas d'attatg per
ava persa

Art. 28

Per bietgs tgi vignan tatgeas per l'amprema geda agls implants publics per ava persa, ègl da paer ena taxa d'attatg unica per ava persa. Chella sa drezza tenor la valeta da nov indexada digl bietg tatgea tenor stema uffiziala e las tariffas fixadas periodicamaintg dalla suprastanza ainfer igl rom da taxas tenor l'aggiunta a chesta lescha.

Schi vign fatg midadas posteriourmaintg ve da bietgs gio tatgeas (midadas da construcziun, bietgs sustitutivs aint igl madem rom digl profil interieur) tgi augmaintan la valeta da nov per passa 20%, ògl da neir fatg en paiamaint supplementar. Chel vign calculo or dalla differenza tranter la valeta da nov indexada digl bietg tenor stema uffiziala avant la midada da construcziun plus 20% e la valeta da nov siva dalla midada da construcziun exequeida.

Bietgs substitutivs (sbuadas e reconstrucziuns) vignan tractos scu midadas da construcziun.

Bietgs annexs e dulzamaints vignan tractos scu construcziuns novas.

Taxas d'attatg
spezialas

Art. 29

Schi las antradas da taxas e las reservas per la finanziaziun da novs implants per ava persa u per renovaziuns necessarias na tanschan betg, vignan incassadas taxas d'attatg spezialas da tot igls bagn immobigliars tgi profiteschan digls implants.

Schi implants publics per ava persa ston neir biagias or perveia da basigns spezialas da singuls bagn immobigliars, vign incasso ena taxa d'attatg speziala da lour proprietaris per cuvreur igls costs digl angrondamaint.

Las tariffas per las taxas d'attatg spezialas vignan fixadas dalla radunanza communal. Ultra da chegl valan per las taxas d'attatg spezialas las prescripciuns conform agl senn dallas taxas d'attatg per ava persa.

Taxaziun

Art. 30

Las taxas d'attatg per ava persa da bietgs novs, scu er paiamaints posteriours tar midadas da scopo sottamessas allas taxas u tar midadas da construcziun posteriouras, vignan taxadas provisoricamaintg cun la lubientscha da biagier. La taxaziun definitiva succeda schispert tgi la stema uffiziala è avantmang.

Las taxas d'attatg pigl ampren attatg per ava persa da bietgs existents vignan taxadas cun la lubientscha d'attatg.

Decisiva per taxaziuns provisoricas è la valeta prubabla resp. plevaleta digl project da construcziun lubia. Chella vign fixada a fundamaint digls costs da biagier approximativs tenor la dumonda da biagier. Schi igls costs da biagier inditgias na correspondan apparentamaintg betg, vign la valeta prubabla resp. la plevaleta fixada dalla suprastanza communal a fundamaint dalla dumonda da sieranza pigl taimp da construcziun u d'ena atgna stema.

Decisiva per la taxaziun definitiva dallas taxas d'attatg per ava persa è la valeta da nov tenor igl index current digl project da construcziun sottamess allas taxas, tenor la stema uffiziala igl mument digl attatg.

Art. 31

Scadenza ed incasso

Las taxas d'attatg per ava persa incl. paiamaints posteriours per amplificaziuns digl bagn immobigliar, scadan avant tgi scumanzar a biagier.

Taxas d'attatg spezialas scadan cun la finiziun digls implants per avas persas finanztgias cotras. Las persungas oblieidas da paer taxas pon neir oblieidas digl cumegn da prestar paiamaints aconto gio durant l'execuziun dalla construcziun.

Taxas per ava persa

Art. 32

Taxa fundamentala

Per tot igls objects tgi èn tatgeas ve digls implants publics per ava persa, ègl da paer ena taxa fundamentala tgi sa repeta mintg'onn.

Per basa da calcular la taxa fundamentala servan la valeta da nov digl bietg tatgea e las tariffas fixadas periodicamaintg dalla suprastanza communal ainfer igl rom da taxas tenor l'aggiunta a chesta lescha.

Decisiva per la taxaziun definitiva dallas taxas d'attatg per ava persa è la valeta da nov conform alla davosa stema uffiziala igl mument dalla scadenza. Schi chella na corresponda apparentamaintg betg alla realitad effectiva, ordinescha la suprastanza communal ena nova stema.

Art. 33

Taxa tenor quantidad

La taxa tenor quantidad, tgi stò neir paeda per tot igls bagn immobigliars tatgeas, vign taxada siva igl consum d'ava frestga tenor igl hidrometer e las tariffas an fr./m³ fixadas periodicamaintg

dalla suprastanza communal a infer i gl rom da taxas tenor l'aggiunta a chesta lescha.

Per travagls industrials cun gronda inducziun pò la suprastanza communal incassar taxas tenor quantidad da vitgira.

La taxaziun dalla taxa tenor quantidad succeda a fundamaint dallas indicaziuns digls hidrometers. Schi en hidrometer inditgescha evidentamaintg betg andretg i gl consum d'ava u schi el stat salda, vign l'ava retratga siva dalla davosa controlla calculada tenor i gl consum an media durant la madema perioda digls davos 3 onns, risguardond midadas aint i gl consum d'ava.

Art. 34

Scadenza ed incasso

Las taxas per avas persas scadan mintgamai sen la fegn digl onn calendar. Igl cumegn pò pretender paiamaints a conto. Schi succeda ena midada da mang durant i gl onn, scada la taxa debitada pro rata ansemen cun la midada da mang.

Taxas messas a chint on da neir paedas an terma 30 deis siva dalla cunsigna digl chint da taxas. Per paiamaints retardos vign chinto en tschains da retard tenor las tariffas vertentas digl cantun.

Art. 35

Bagns immobigliars
betg tatgeas

Per piglier ancunter e tractar ava persa e restanzas da bagns immobigliars betg tatgeas agls implants publics per ava persa, incassescha i gl cumegn ena taxa tenor quantidad, tgi corva las expensas digl cumegn per i gl tractamaint dall'ava persa inclus igls costs da preparaziun.

La taxa vign incassada an furma da pauschala per m³. Chella fixescha la suprastanza communal periodicamaintg a infer i gl rom da taxas tenor l'aggiunta a chesta lescha.

Taxas messas a chint on da neir paedas an terma 30 deis siva dalla cunsigna digl chint da taxas. Per paiamaints retardos vign chinto en tschains da retard tenor las tariffas vertentas digl cantun.

Implants privats

Art. 36

Implants privats

Igl costs digls implants privats per ava persa scu er digl attatg alla reit publica portan igls petents. Attatgs preparos digl cumegn vignan mess a chint cun la concessiun dalla lubientscha d'attatg.

Sch'igl attatg vign exequia digl cumegn, pon igls petents neir obliias da garanteir igls costs presumtivs.

Schi attatgs e lengias d'attatg servan a ples bagns immobigliars, on tot igls costs colliias cotras da neir repartias tranter igls privats sezs. Resalvada resta la repartiziun digls costs antras la suprastanza communal tar proceduras da planisaziun da quartier ed areal scu

er da lengias d'attatg privatas, tgi on da neir erigeidas respectivamaintg nizigeidas comunablamaintg sen ordinaziun digl cumegn.

IV. Meds legals

Art. 37

Protestas

Protestas cunter la taxaziun dallas taxas fundamentalas e taxas tenor quantidad scu er cunter la taxaziun definitiva dallas taxas d'attatg on da neir inoltradas an terma da 30 deis siva la cunsigna, an scretg e mutivadas alla suprastanza communal.

La suprastanza communal examinescha la protesta e relascha ena decisiun da protesta mutivada.

Art. 38

Recurs

Decisiuns dalla suprastanza communal pon neir contestadas cun recurs an terma da 30 deis siva la cunsigna tar la dertgira administrativa.

V. Determinaziuns transitoricas

Art. 39

Applicablidad digl nov dretg

Las determinaziuns da chesta lescha èn applicablas per tottas dumondas d'attatg e projects da construcziun, tgi n'èn betg anc lubias igl mument dall'antrada an vigour da chesta lescha.

Las taxas per ava persa vignan incassadas per l'emprema geda pigl onn 2019 tenor la lescha preschainta. Per la perioda digl 1. da schaner anfignen igls 31 da december 2019 (onn transitoric anfignen tar l'installaziun digls hidrometers tenor art. 37 dalla lescha davart igl provedimaint d'ava digl cumegn da Surses) vignan dantant incassadas angal las taxas fundamentalas. A parteir digl 1. da schaner 2020 vignan alloura incassadas tant las taxas fundamentalas scu er las taxas tenor quantidad.

Schinavant tgi l'installaziun da hidrometers tenor art. 37 dalla lescha davart igl provedimaint d'ava digl cumegn da Surses n'è an cass mutivos betg pussebla tenor igl termin anfignen igls 31 da december 2019, fixescha la suprastanza per chels objects la taxa tenor quantidad conform agl dueir siva giudezi, e cun risguardar igls prancepis dad art. 33 ss. da chesta lescha.

Per fixar las taxas per ava persa tenor art. 28 ss. èn decisivas mintgamai las tariffas, tgi valan igl mument digl attatg alla reit da lengias publica.

VI. Determinaziuns executoricas e finalas

Determinaziuns
penalas

Art. 40

Cuntravenziuns a chesta lescha scu er allas disposiziuns tgi sa basan a chella, vignan puneidas dalla suprastanza communal a cun multas d'anfignen 5'000.00 francs.

Aboliziun digl
Dretg existent

Art. 41

Cun l'antrada an vigour da chesta lescha vignan aboleidas tot las leschas e determinaziuns davart la dismessa d'ava persa digls anteriours cumegn da Beiva, Cunter, Marmorera, Mulegns, Riom-Parsonz, Salouf, Savognin, Sur e Tinizong-Rona.

Vigour

Art. 42

La lescha davart la dismessa d'ava persa preschainta aintra an vigour siva l'approvaziun dalla radunanza communal sen igl 1. da schaner 2019.

Approvo dalla radunanza communal digls 27 d'avost 2018.

Per la suprastanza communal da Surses

Igl mastral:

.....
Leo Thomann

Igl scrivant da cumegn:

.....
Beat Jenal

Sa basond agl art. 25 ss. vignan incassadas las suandontas taxas:

Tariffa da taxas

Ainfer igl rom dallas tariffas menziunadas sot fixescha la suprastanza las tariffas tgi èn min-tgamai valevlas, ainten en urden da tariffas separo.

Tot las tariffas da taxas sa tgapeschan excl. TPV.

1. Tariffas d'attatg per ava persa (art. 28)

Tariffa da taxas: valeta da nov tenor la stema uffiziala

- Per tot igls objects **1.0% anfignen 2.5 %**

2. Taxas per ava persa (art. 32, art. 33 ed art. 35)

2.1. Taxa fundamentala

Tariffa da taxas: valeta da nov tenor la stema uffiziala

Tot igls bietgs tatgeas tenor la classa d'objects:

- **Classa d'objects 1** **0.05‰ anfignen 0.20‰**
Edifezis d'economia agrara
- **Classa d'objects 2** **0.05‰ anfignen 0.20‰**
Edifezis da cultura scu baselgias, tgaplottas, castis etc.
- **Classa d'objects 3** **0.10‰ anfignen 0.30‰**
Edifezis tgi servan agl commers ed alla mastiranza scu hotels, restorants, hallas da mastiranza, menaschis da produenziun, affars etc.
- **Classa d'objects 4** **0.15‰ anfignen 0.35‰**
Tot igls edifezis tgi n'èn betg attribuias allas classas d'objects 1, 2 u 3

2.2. Taxa tenor quantidad

Tot igls bietgs tatgeas tenor la classa d'objects per m³ d'ava persa

- Classa d'objects 1 e 2 **nigna taxa**
- Classa d'objects 3 e 4 **fr. 0.50 anfignen fr. 1.20 per m³**
- Pauschala per m³ per bagnis immo- **fr. 20.00 anfignen fr. 60.00 per m³**
bigliars betg tatgeas (art. 35)